

DR. GYULAI ÉVA BÉL MÁTYÁS-DÍJAT KAPOTT

Titkos Sándorné

Dr. Gyulai Éva egyetemi docens a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei honismereti mozgalom meghatározó személyisége. Kutatási területe a történeti muzeológia, kora újkori történeti ikonográfia, emblematika, heraldika, kora újkori várostörténet, török kori gazdaságtörténet (szőlő- és borkultúra). Helytörténeti kutatásainak területei: településtörténet, egyháztörténet, művelődéstörténet.

Gyulai Éva Püspökladányban született. Általános és középiskoláit Kisújszálláson végezte, majd a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen kapott történelem–latin nyelv és irodalom szakos tanári diplomát.

Az egyetem elvégzése után Miskolcra került, a Herman Ottó Múzeum Történeti Osztályára. 1994-ben a Debreceni Egyetemen summa cum laude minősítéssel egyetemi doktori címet szerzett. Később az ELTE Bölcsészettudományi Kar heraldikus szakán vehetett át kitüntetéses diplomát. A Miskolci Egyetemen regionális fejlesztési menedzseri oklevelet kapott, majd megszerezte a PhD fokozatot. 2000-től a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának főállású oktatója lett, előbb tanszékvezető, 2009-től a kar Történettudományi Intézetének igazgatója.

Muzeológusi és oktatói tevékenységét többször elismerték, ezek között kiemelendő a Wellmann Imre–díj (2005) és a Miskolci Egyetem legmagasabb kitüntetése, a Pro Universitate–díj (2013).

Hihetetlen nagy munkabírással rendelkezik. Kiváló szervező, számos kiállítást, konferenciát

szervezett. Tevékenysége rendkívül széleskörű, hiszen a középkori Miskolc topográfiájától a mértékletes borivás eszményének kutatásán át Árpád-házi Szent Erzsébet kultuszának vizsgálatáig sok területtel foglalkozott. Energiája, lendülete utánozhatatlan. A tudományban leginkább a kutatás izgatja, „kíváncsisághoz” pedig hihetetlen kreativitása társul. Az igényes konferencia előadások, publikációk mellett mindig jut ideje szakterülete tudományos népszerűsítésére is.

1979–89 között a Hazafias Népfront Miskolc Városi Honismereti Munkabizottságának elnöke volt. Ez idő alatt indult el a Szülőföldünk megyei honismereti periodika és folytatódott az Istvánffy Gyula Honismereti Gyűjtőpályázat szervezése.

Gyulai Éva azóta is élő kapcsolatban van a honismerettel, rendezvényeink rendszeres előadója, lendületes előadásait mindig érdeklődés kíséri és nagy sikert aratnak, magával ragadják a hallgatóságot, tartozzon az bármely korosztályhoz is.

Több tudományos szervezetben tevékenykedik: Ókortudományi Társaság, Magyar Múzeumi Történészek Társulata, Régészeti és Művészettörténeti Társulat, MTA VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottsága.

Kiemelkedő munkássága alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület ajánlására a Honismereti Szövetség Gyulai Évát 2017-ben Bél Mátyás-díjjal, vagyis a Bél Mátyás Notitia Hungariae Emlékplakettel jutalmazta.

Bél Mátyás emléklakett

Gyulai Éva előadást tart a 2016. szeptember 29-i honismereti rendezvényünkön

Gyulai Éva átveszi a Bél Mátyás-díjat a Honismereti Szövetség elnökétől

BOGÁCS – SZÉPHALOM

Hajdu Imre köszöntése a „Kultúra lovagja” cím elnyerése apropóján

Szedresi István

Iskolai éveink alatt megtanultuk Kazinczy Ferenc nevét, aki megyénk, szorosabban Zemplén kis falucskájának, Bányácskának lakója volt a császári börtönökből való szabadulása után, ő nevezte el lakhelyét Széphalomnak, mely kis település lakója irodalmi szervező tevékenysége, nyelvújító munkája révén vált örökéletűvé, lett irodalmi emlékhely.

Szűkebb pátriánkban, a Bükkalján létezik Bogács település, Mezőkövesdtől nyolc kilométerre, északra, mely hasonló szerepet vállalt, mint Széphalom, igaz, nem országos méreteket ölt hatása, de egyre ismertebbé válik, és nem csak az irodalmi téren terjed ki az emberekre vonzereje, hanem ennél általánosabban, a kultúra különböző területei révén is. Ez a kis falu az ismeretlenség homályában maradt volna, ha az emberi tudás ki nem emeli belőle, s meg nem mutatja nem csak a környező települések lakóinak, hanem sokkal tágabb emberkörnek. Felfedezésének első lépcsőfokát, rohamlépésű fejlődését, idegenforgalmának megnövekedését nagyban elősegítette termálvizének véletlen megfúrása és kellemes gyógyfürdőjének kiépítése.

Bogács népszerűségét köszönheti a bogácsi bornak is, vele a Szent Márton Borlovagrend megalakítása (egyik alapítója és kezdettől kancellárja Bogács szülötte, Hajdu Imre), és országos hírességek megnyerése a borlovag-cím vállalására. Így lett borlovag nemzetközi hírű zeneszerző barátom Balázs Árpád Érdemes Művész, az Európai Tudományos és Kulturális Akadémia rendes tagja, a Magyar Fúvószenesi Szövetség alapító elnöke, aki a termálfürdőnek köszönhetően találkozott össze a Kossuthdíjas operaénekes Miller Lajossal, zeneakadémiai évfolyamtársával, akivel egyszerre került sor lovagá fogadásukra.

A legkülönbözőbb rendezvények ünnepi szónoka, előadója a Mezőkövesdi járásban Hajdu Imre, aki nagyszerű tárgyi tudásával, ismeretanyagával, csodálatos irodalmiságával elkápráztatta a mindenkori hallgatóságot.

Az immár VII. évfolyamába lépő Kaptárkövek

folyóiratnak néhány éve szerkesztője, aki tavasszal ünnepelte hetvenedik születésnapját, s akinek munkássága révén a folyóirat olyan népszerű lett, hogy olvasói áradoznak külleméről, a szerkesztésről és az írásokról. Egyre nő a folyóirat olvasói tábora, pedig a szerzők többsége a kistérségből tevődik ki, akik a régió problémáival, sikereivel, örömeivel, bánataival, embereivel foglalkoznak prózában, versben megírt műveikkel.

Hajdu Imre beszédet mond a Mezőkövesdi Újság újraindításának 25. jubileumán

Az elmúlt két évfolyam Kaptárkövek számait átböngészve tizenkilenc olyan írást (többségében verset) találtam, melyek szorosan kötődnek Bogács-hoz, sőt kimondottan a Csáter Apó pincéjéhez is, íme, Dudás Sándor mezőkövesdi öregdiák „Krúdy diófája alatt” című verse, melyben ezt írja:

*„Érte Csáter az Isten áldást hint rád
és utódidra! S megköszöni Szinbád!”*

Még konkrétabb a József Attila-díjas Fecske Csaba költő „Borsoroló” című verse:

„Herceg, tudd hát amit én tudok
Hajdu Imre Zweigeltje és rozéje
Többet ér, mint a Föld összes Rozija.”

Persze, a Csáter Apó pincéje, melyet Hajdu Imre a szőlővel együtt dédnagyapjától örökölt, s a Borárus tér 56. címet adta neki, nemcsak kiváló borai által híres, hanem benne tulajdonosával kellemes, hasznos beszélgetések folynak. Találkozhatunk itt muzeológussal, orvossal, művésszel, csillagással... még külföldről is jönnek „tankolni”. Mi is elsődlegesen Imréhez baráti beszélgetésekre megyünk a Béke Szigetére, megérkezésünkkor alig várjuk, hogy a nagy „Mackó” kilépjen barlangjából.

Bogácson, Csáter apó pincéje előtt
Dr. Pázmándi László és Dr. Árvai Judit társaságában

Utolérhetetlen tettnek tartom a Színészliget létrehozását a Borárus téren, mely liget fát a „Nemzet Színészei” (vagy rokonaik, barátaik) ültettek, ezzel Bogácson is jelet hagyván maguk után. Csáter Apó pincéjében fényképek bizonyítják a kis faluba ellátogató művészek jó hangulatát, örömet művésztük ilyen elismerése, megörökítése révén. (2014-ben jelent meg a *Színészliget Bogácson* című könyve, mely alapos kutatómunka eredménye.)

Híres költőknél, Kölcsey Ferencnél senki sem írt szebben Kazinczy Ferencről. Versében így írt róla:

*Sírba Kazinczy leszállt, s későn fakad érte hevítvén
A remegő könnycsepp harmatozó szemeket.
S fölkél hideg álmól bús árnya sötétén
S rémletes arcával dombja fölébe leül:
„Nemzetemért e szív tettel bizonyíta szerelmet”
Szól keserűn s díj könnyűn leszen érte csupán?*

Ezt a verset Kölcsey Kazinczy halála után írta 1832-ben. Hajdu Imréről már most sokan megemlé-

keztek írásaikban, de őszintén remélem, hogy még nagyon soká kerül sorra ilyen, munkásságát értékelő írásra. Mi, akik kultúrunka-szervező tevékenységért, nagyszerű írásaiért rajongunk, örömmel vesszük tudomásul, hogy már tizenegy alkalommal részesült különböző szintű elismerésben, legutoljára 2017. január 22-én kapta meg Budapesten, a Stefánia-palotában a *Magyar Kultúra Lovagja* címet, melyet eddig megjelent negyvenöt önálló könyve, különböző sajtóorgánumban (pl. Észak-Magyarország, Mezőkövesdi Újság, Élet és Irodalom, Borsodi Művelődés, Turisztikai Magazin...) megjelent írásaival indokoltak.

Jó példa szerteágazó kulturális tevékenységére, hogy Ő volt a bogácsi templomi hangversenyek ötletadója, a II. János Pál tér névadója, a II. János Pál emlékmű ötletadója, a Magyar Teátristák Keresztje állíttatója.

Főhősünk a B.-A.-Z. Megyei Honismereti Egyesület tagja, aki ebben a minőségében is sokat tett megyénk megismertetéséért alábbi könyvei megírása és kiadása útján: *Irodalmi barangolások Abaújban, Borsodban, Gömörben, Tornában és Zemplénben; Egy korty Magyarország; Otthon Európában; Regényes Dél-Borsod*, valamint több Bogácsról szóló könyv és egyéb más könyvek, melyek mind ismereteinket bővítik.

Végezetül kérem kedves Olvasóimat, ne kezzenek meg azért, mert szűkebb pátriánk, Dél-Borsod, a Bükkalja kiváló kultúrunka-szervezőjét, íróját Hajdu Imrét bátoroktam Kazinczy Ferenchez hasonlítani, de meggyőződésem, hogy tevékenységével azt jelenti számunkra, kortársai számára, mint Kazinczy jelentette a XIX. század első évtizedeiben az ország számára.

Hajdu Imre a Kultúra lovagja